

Bruxelles, 31 octombrie 2023
(OR. en)

14702/23

EDUC 404
GENDER 195
JEUN 248
EMPL 513
DIGIT 236
SOC 723

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Atragerea talentelor femeilor către disciplinele științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii (STIAM) – <i>Dezbateri de orientare</i>

În urma consultării Comitetului pentru educație, președinția a elaborat nota de informare din anexă, care este transmisă drept bază pentru dezbateri de orientare ce va avea loc cu ocazia reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 23 noiembrie 2023.

**Atragerea talentelor femeilor către disciplinele științei, tehnologiei, ingineriei,
artelor și matematicii (STIAM)**

Notă de informare din partea președinției

Transformarea tehnologică este un element esențial pentru progresul economic și social în Uniunea Europeană (UE) și în restul lumii. În același timp, dezvoltarea inteligenței artificiale promite să fie un element care va avea un impact extraordinar într-un viitor care a început deja. În consecință, se înregistrează o creștere a cererii pentru mai mulți profesioniști cu profiluri STIAM¹ atât în cadrul industriei prelucrătoare, cât și pe piața forței de muncă. Sistemele de educație și formare au responsabilitatea de a răspunde acestei cereri. Pentru a înfrunta provocările viitorului, va fi necesară mobilizarea talentului tuturor tinerilor noștri. Totuși, un număr semnificativ dintre aceștia – în special fetele și femeile tinere – continuă să aleagă parcursuri de formare care nu au legătură cu știința și tehnologia.

¹ După cum se indică în titlu, STIAM este acronimul pentru știință, tehnologie, inginerie, arte și matematică. În acest document este inclusă și litera A, care reprezintă artele, inovarea și creativitatea, deoarece se adoptă viziunea mai integratoare propusă de Rhode Island School of Design în 2010, în care creativitatea devine un factor-cheie pentru dezvoltarea curiozității, a inovării și a căutării unor soluții diverse.

Cele mai recente statistici arată persistența stereotipurilor de gen în educație². De exemplu, în rândul membrilor Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)³, numărul femeilor care au absolvit învățământul terțiar a crescut considerabil; de fapt, în cele mai multe țări, acestea reprezintă deja o majoritate. Proporția femeilor în domenii legate de educație (80 %), sănătate (80 %) și științe sociale (70 %) a rămas relativ stabilă din 2005. Cu toate acestea, în perioada 2005-2020, procentul de ingineri de sex feminin nu s-a modificat aproape deloc, rămânând la aproximativ 25 %. Iar cel mai îngrijorător este că proporția absolventelor de sex feminin în domeniile legate de TIC a scăzut cu trei puncte procentuale, reprezentând în prezent doar 20 % din total.

Dezechilibrul dintre bărbați și femei la nivel de număr de studenți din diferitele domenii STIAM trebuie remediat dacă dorim să reducem disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă. Gravitatea situației este mai mare prin faptul că „tinerele sunt mai susceptibile decât tinerii să devină inactive din cauza responsabilităților de îngrijire, cum ar fi îngrijirea copiilor sau a adulților aflați în întreținere, sau din cauza altor responsabilități personale sau familiale”⁴. Prin urmare, Consiliul recomandă statelor membre „să alinieze ofertele de angajare la principiile relevante ale Pilonului european al drepturilor sociale, asigurând egalitatea de tratament și de șanse între femei și bărbați în toate domeniile”.

-
- ² Brussino, O. și McBrien, J. (2022), *Gender stereotypes in education: Policies and practices to address gender stereotyping across OECD education systems* (Stereotipuri de gen în educație: politici și practici de combatere a stereotipurilor de gen în sistemele educaționale din cadrul OCDE), OECD Education Working Papers, nr. 271, OECD Publishing, Paris.
- ³ Encinas-Martín, M. și Cherian, M. (2023), *Gender, Education and Skills: The Persistence of Gender Gaps in Education and Skills* (Gen, educație și competențe: persistența disparităților de gen la nivel de educație și competențe), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris.
- ⁴ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (JO C 372, 4.11.2020, p. 1).

Echitatea, incluziunea și promovarea vocațiilor în domeniile STIAM sunt esențiale pentru Consiliul UE. Astfel, „educația și formarea incluzive presupun și dezvoltarea sensibilității la dimensiunea de gen în procesele de învățare și în instituțiile de educație și formare, precum și contestarea și eliminarea stereotipurilor de gen, în special a celor care limitează alegerile băieților și ale fetelor în privința domeniului de studiu ales”⁵.

În prezent, există dificultăți serioase în a răspunde cererii de profesioniști în domeniile STIAM din partea industriei prelucrătoare. Toate țările au nevoie de mai multe persoane, bărbați și femei, instruite în aceste domenii. Dacă tinerele femei ar alege aceste domenii în aceeași măsură ca și colegii lor bărbați, problema s-ar reduce semnificativ.

Egalitatea de gen nu este doar un imperativ moral, ci și un factor-cheie pentru crearea unor economii mai puternice, mai sustenabile și mai incluzive. Țările UE sunt pe deplin conștiente de provocarea pe care situația actuală o reprezintă pentru sistemele noastre de educație și formare și, până la urmă, pentru avansarea și progresul țărilor noastre. Acestea recunosc, de asemenea, că numeroasele inițiative puse în aplicare nu produc rezultatele scontate. Stimularea motivației și a interesului fetelor și tinerelor femei în domeniile STIAM la toate nivelurile de educație și formare – în special în învățământul superior, inclusiv în învățământul profesional și tehnic superior și universitar – continuă să fie una dintre marile provocări ale sistemelor noastre de educație și formare. Dacă reușim, acest lucru va contribui la realizarea de progrese către eliminarea segregării în ceea ce privește ocuparea forței de muncă. În plus, participarea femeilor va îmbunătăți răspunsul la nevoile pieței forței de muncă și, în final, va contribui la dezvoltarea economică și socială în țările noastre.

⁵ Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) (JO C 66, 26.2.2021, p. 1).

Având în vedere cele de mai sus, președinția invită miniștrii să reflecteze asupra următoarelor întrebări în vederea unei dezbateri pe această temă.

Întrebări pentru dezbateri:

- Care considerați că sunt cele mai mari provocări în ceea ce privește reducerea disparității de gen în disciplinele STIAM?
- Ce inițiative ar putea fi lansate, atât în context național, cât și european, pentru a atrage talentele femeilor către domeniile educației și formării STIAM?
